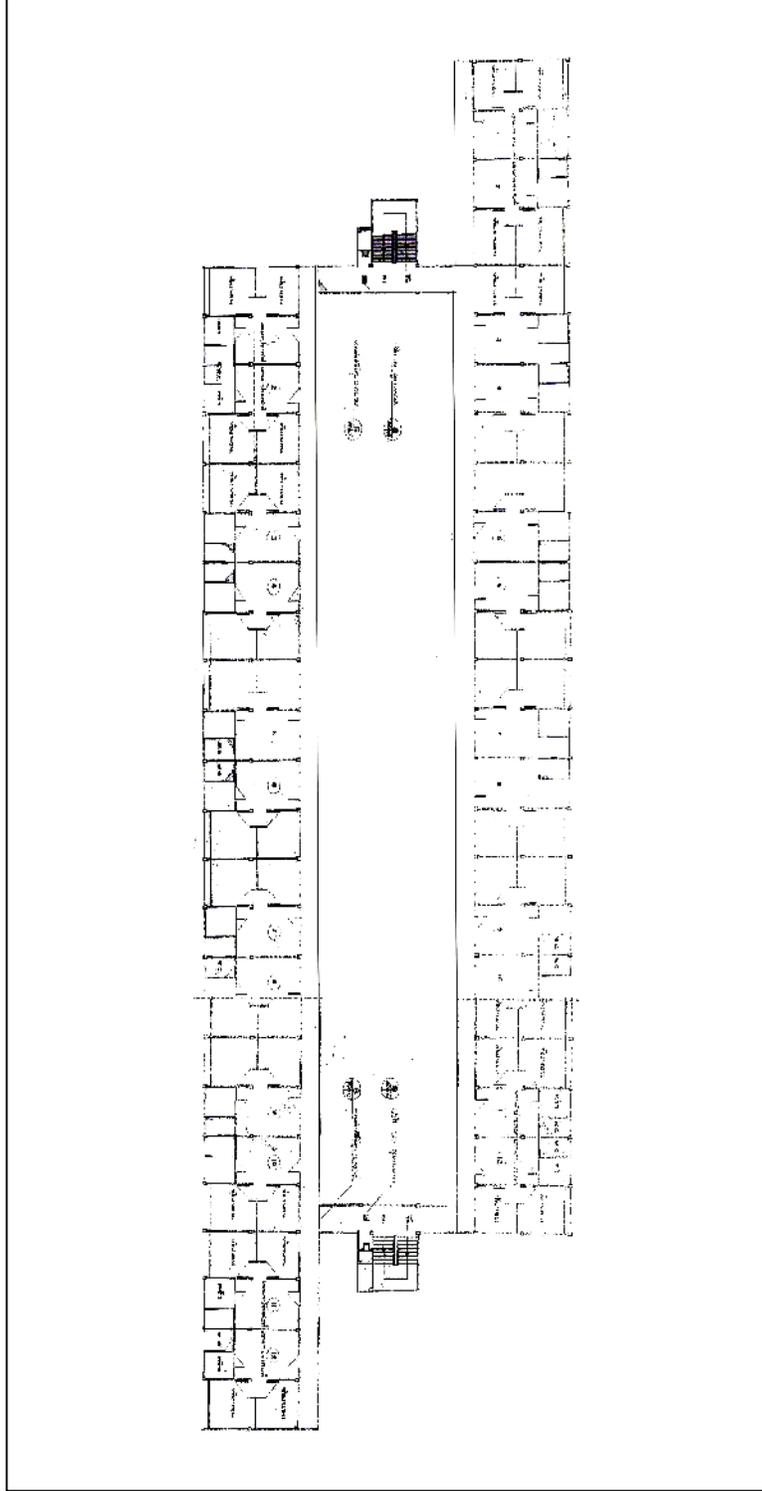

ภาพที่ 4.27
ผังพื้นที่ 2-5 อาคารพักอาศัยแบบแฟลต 2 ห้องนอน (ฟ.2) ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น
(อาคารเฟดตหลังที่1-15)

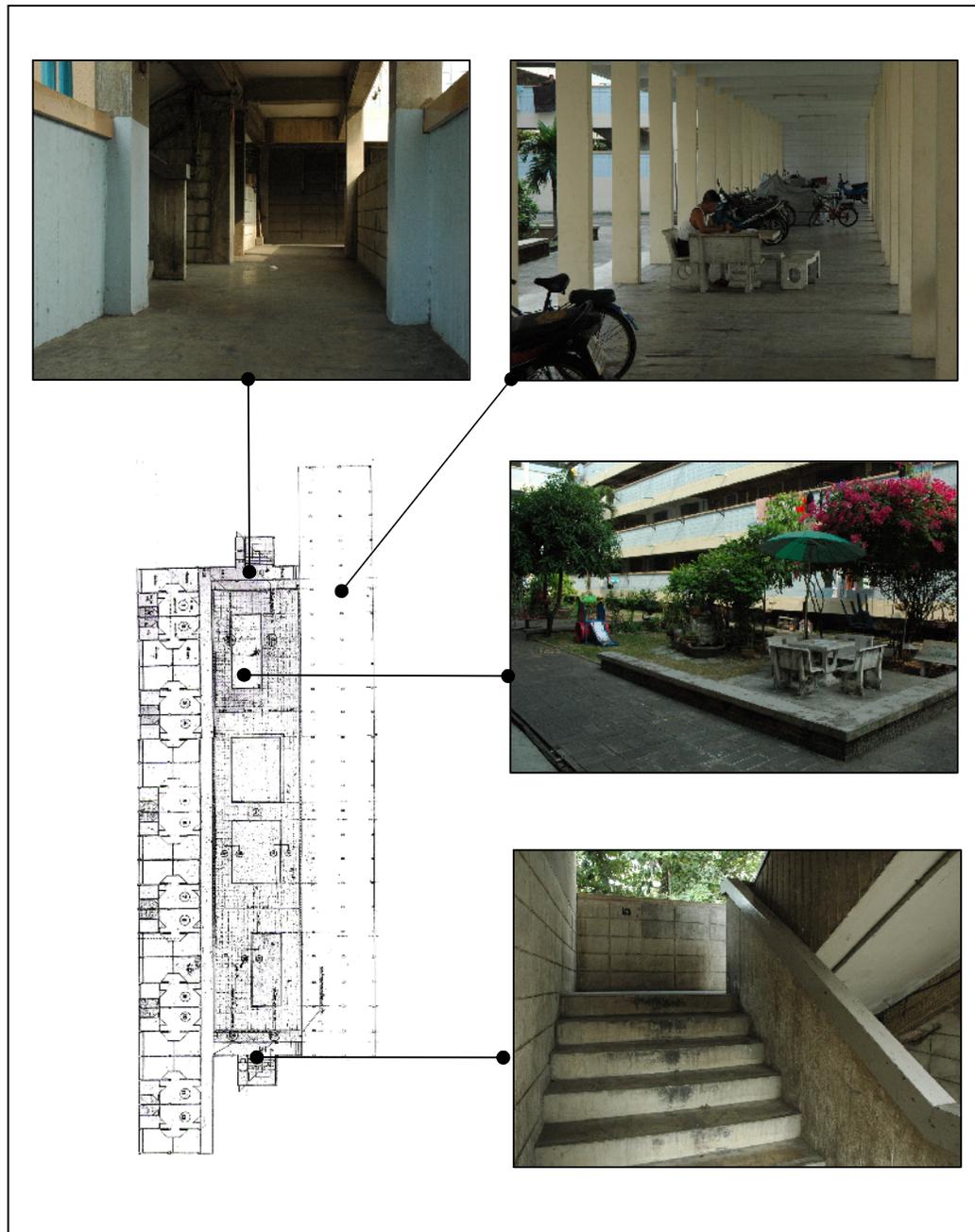

ที่มา: การเคหะแห่งชาติ, 2525.

ภาพที่ 4.28

สภาพแวดล้อมใต้ถุนอาคารพักอาศัยแบบแฟลต 2 ห้องนอน (ฟ.2)

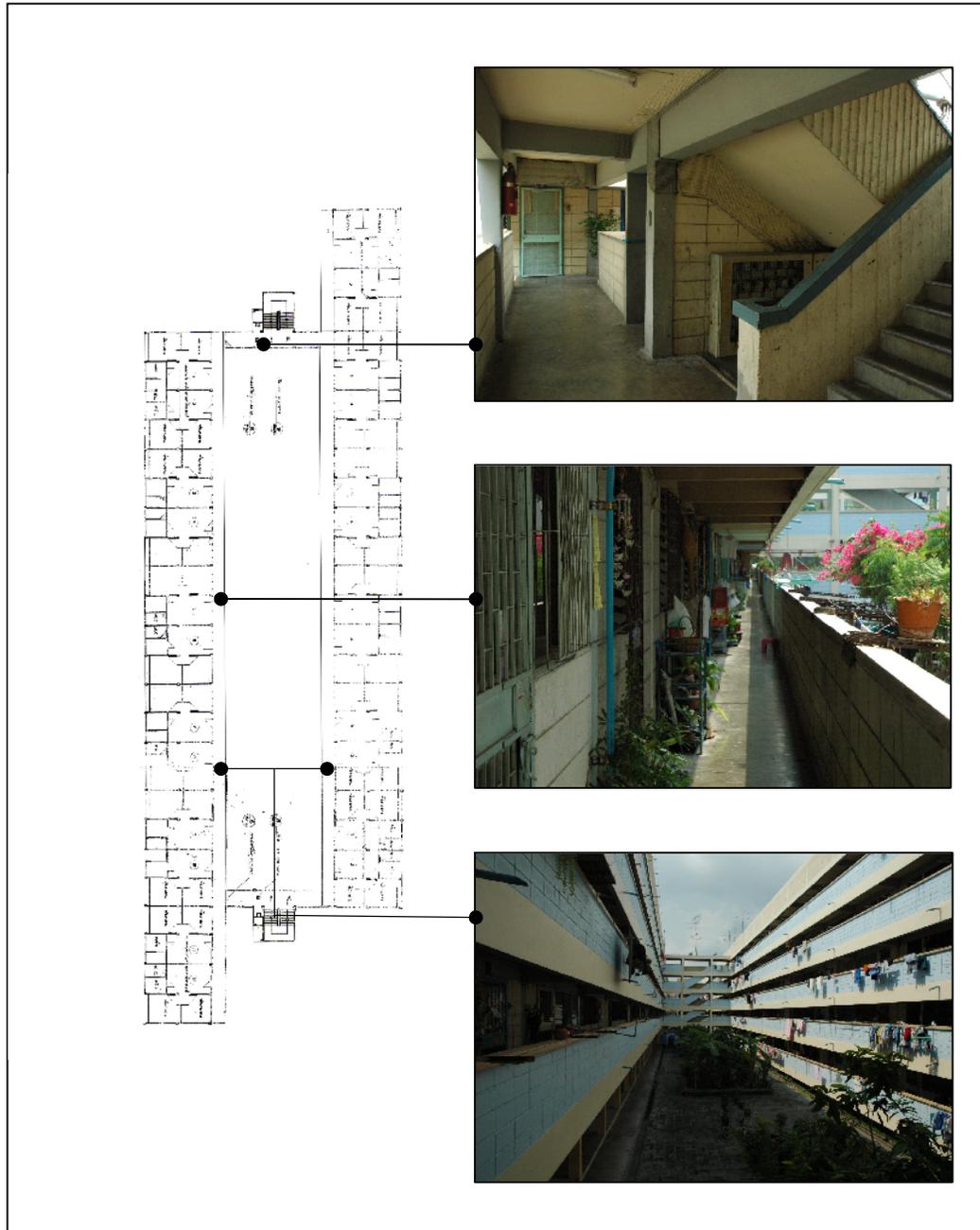
ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น (อาคารแฟลตหลังที่1-15)

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ภาพที่ 4.29

สภาพแวดล้อมชั้นพักอาศัยของอาคารแบบแฟลต 2 ห้องนอน (ฟ.2)
ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น (อาคารแฟลตหลังที่1-15)

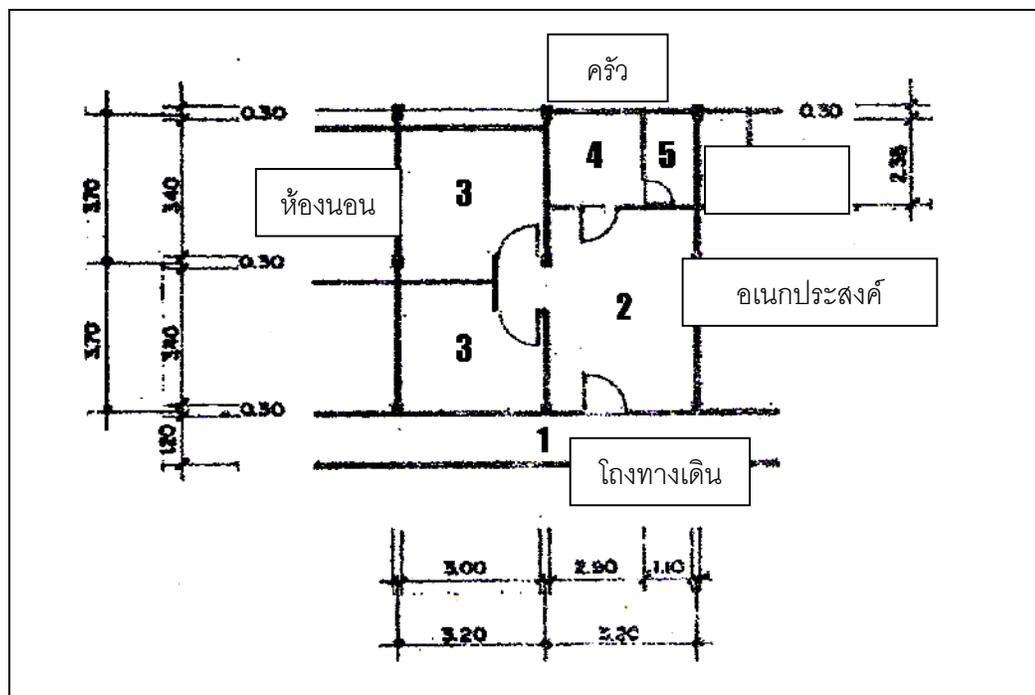

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ภาพที่ 4.30

ผังห้องพักของอาคารแบบแฟลต 2 ห้องนอน (ฟ.2) ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

(อาคารแฟลตหลังที่1-15)

ที่มา: การเคหะแห่งชาติ, 2525.

ลักษณะห้องพักจะประกอบด้วย ส่วนที่ 1 จะเป็นโถงทางเดินหน้าห้องพัก และ 2 เป็นส่วนอเนกประสงค์ ที่ผู้อยู่อาศัยมักจัดเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อนหรือพื้นที่รับแขก และส่วนที่ 3 เป็นส่วนสำหรับห้องนอน 2 ห้อง ส่วนที่ 4 เป็นครัวและผู้อยู่อาศัยมักจัดเป็นโต๊ะนั่งรับประทานอาหาร ส่วนที่ 5 เป็นห้องน้ำที่สร้างไว้สำเร็จแล้ว

2) แฟลต 1 ห้องนอน (ฟ.1) จำนวน 3,402 หน่วย เป็นอาคารแฟลต หลังคู่ 5 ชั้น เช่นเดียวกับ (ฟ.2) ด้านหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยเพียง 4 ชั้น ได้ถูกลง อีกด้านหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยทั้ง 5

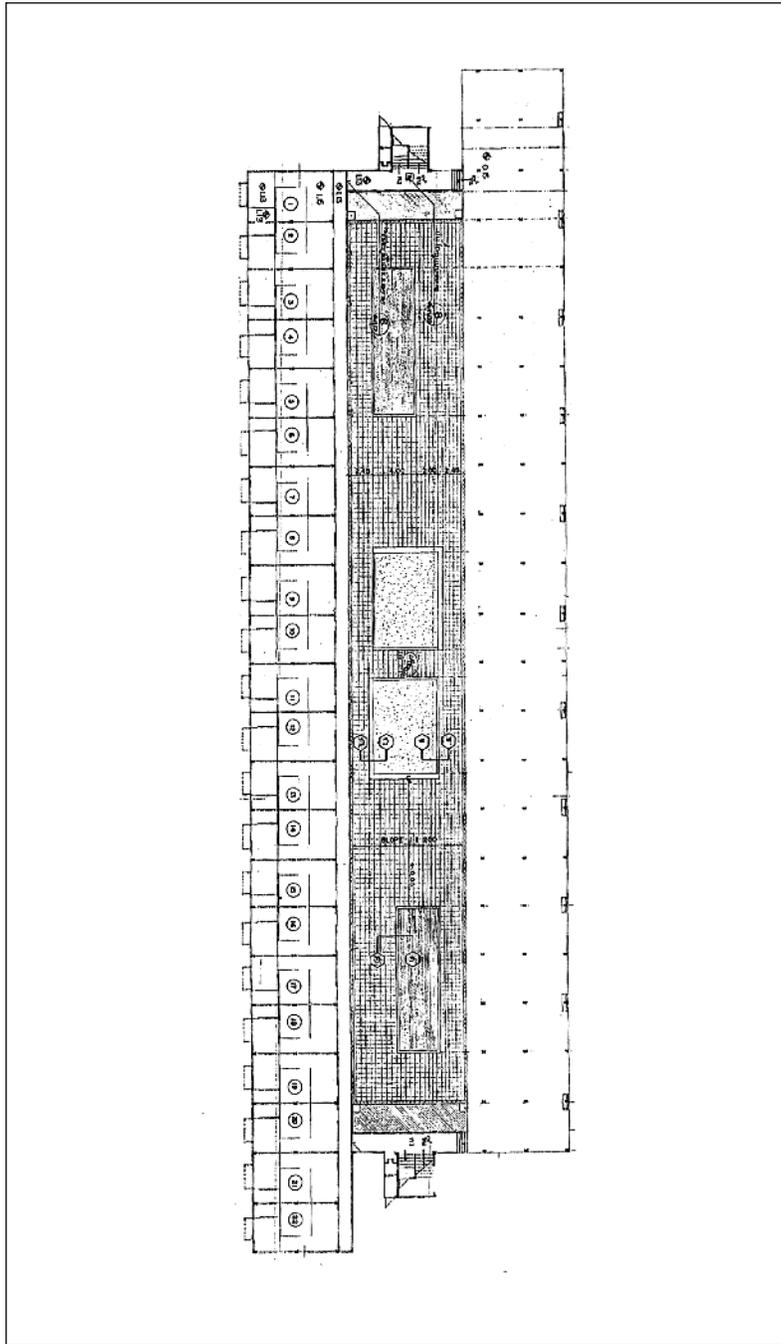
ชั้น เนื้อที่เพื่อการอยู่อาศัยหน่วยละ 34.50 ตารางเมตร ได้แก่ อาคารแฟลตหลังที่ 16-30 ค่าเช่าเงิน
ล่วงหน้า 5,000 บาท ค่าเช่าซื้อเดือนละ 595 บาท ระยะเวลาผ่อนชำระ 20 ปี

ภาพที่ 4.31

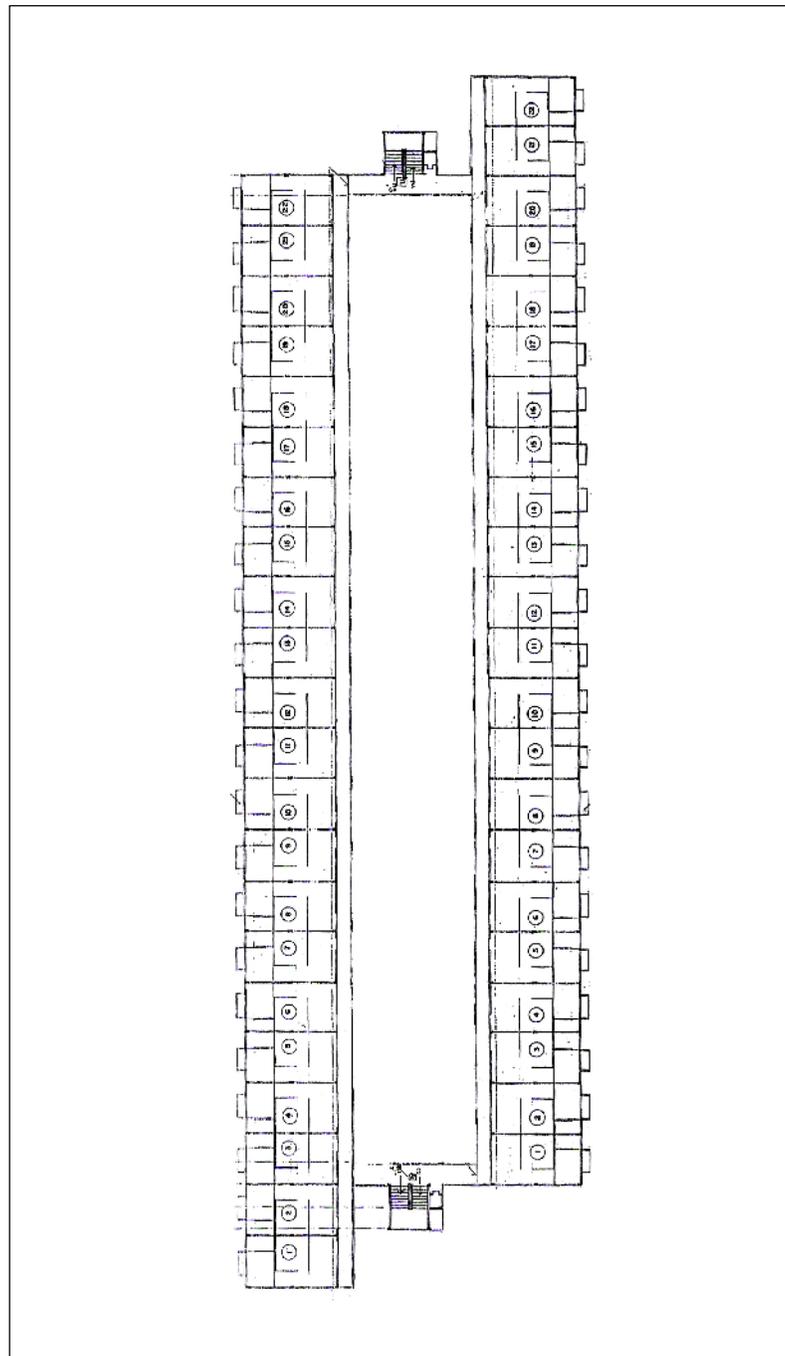
บริเวณอาคารพักอาศัยแบบแฟลต 1 ห้องนอน (ฟ.1) ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น
(อาคารแฟลตหลังที่ 16-30)

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ที่มา: การเคหะแห่งชาติ, 2525.

ที่มา: การเคหะแห่งชาติ, 2525.

ภาพที่ 4.34

สภาพแวดล้อมใต้ถุนอาคารพักอาศัยแบบแฟลต 1 ห้องนอน (ฟ.1)

ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น (อาคารแฟลตหลังที่16-30)

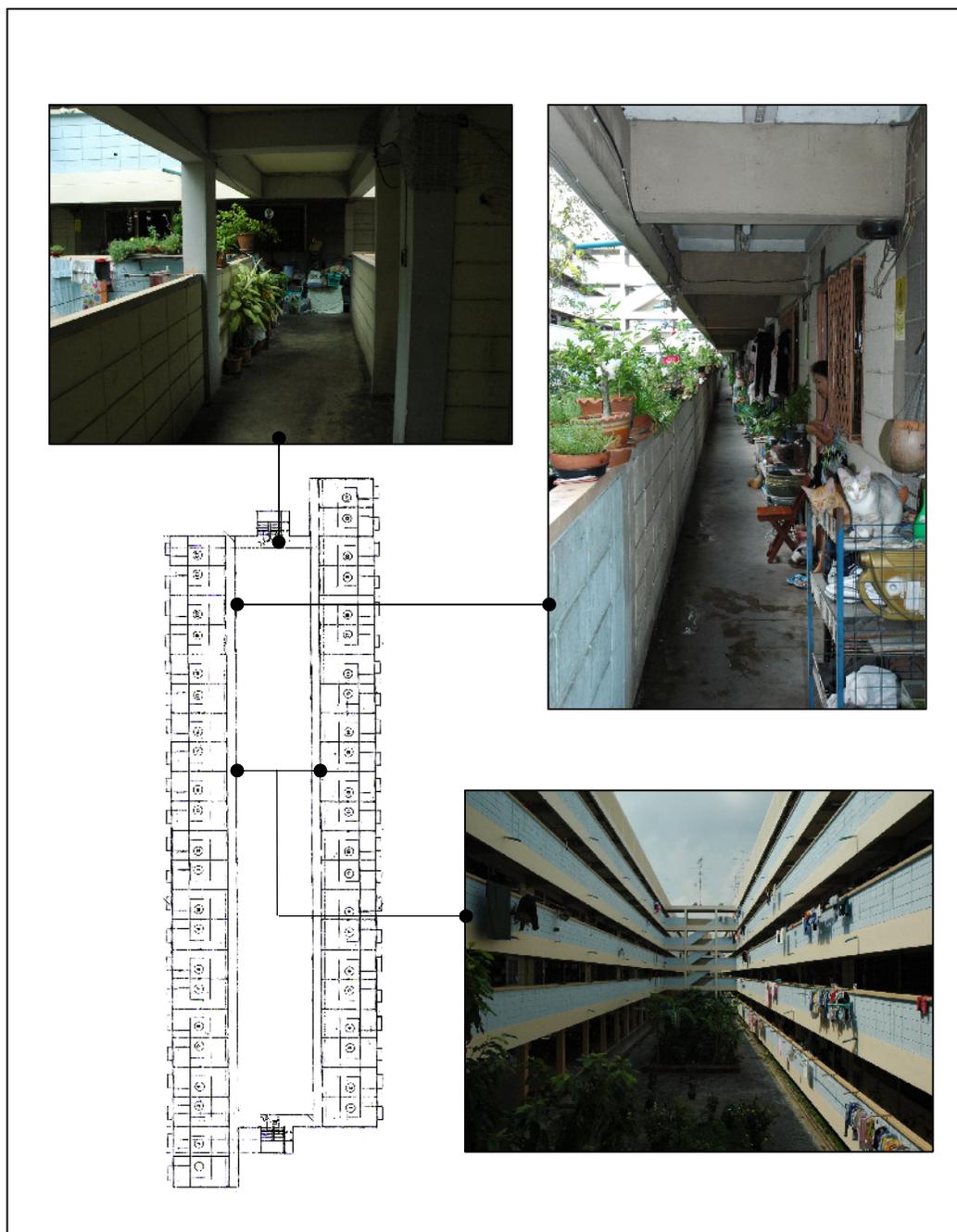

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ภาพที่ 4.35

สภาพแวดล้อมชั้นพักอาศัยของอาคารแบบแฟลต 1 ห้องนอน (ฟ.1)

ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น (อาคารแฟลตหลังที่16-30)

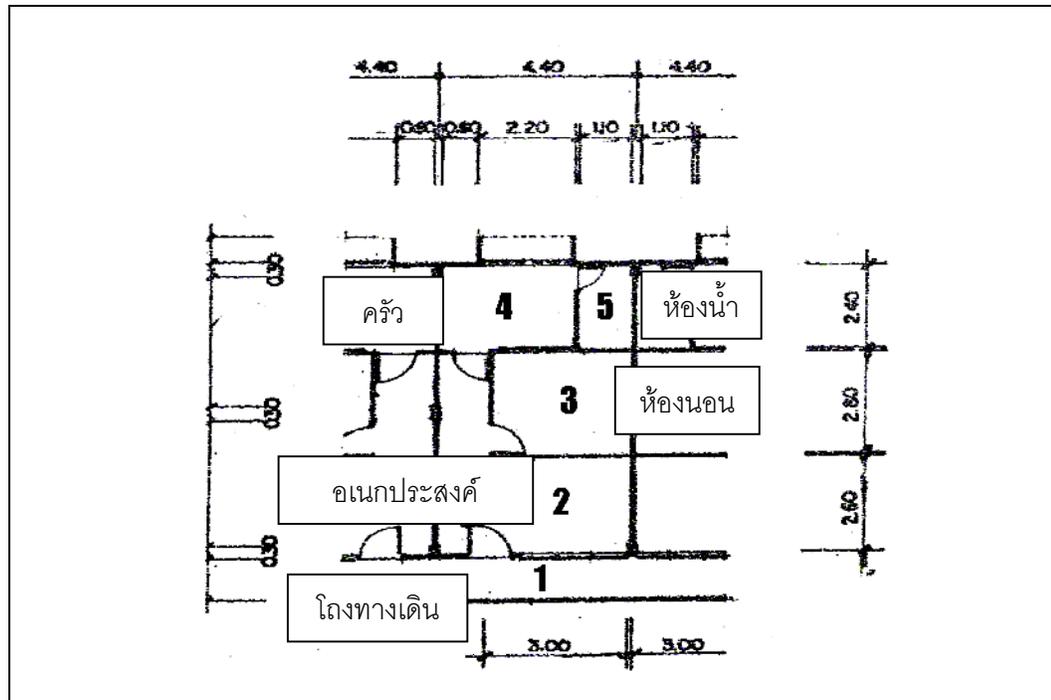

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ภาพที่ 4.31

ผังห้องพักของอาคารแบบแฟลต 1 ห้องนอน (ฟ.1) ภายในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

(อาคารพลตหลังที่16-30)

ที่มา: การเคหะแห่งชาติ, 2525

ลักษณะห้องพักจะประกอบด้วย ส่วนที่ 1 จะเป็นโถงทางเดินหน้าห้องพัก และ 2 เป็นส่วนอเนกประสงค์ ที่ผู้อยู่อาศัยมักจัดเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อนหรือพื้นที่รับแขก และส่วนที่ 3 เป็นส่วนสำหรับห้องนอน 1 ห้อง ส่วนที่ 4 เป็นครัวและผู้อยู่อาศัยมักจัดเป็นโต๊ะนั่งรับประทานอาหาร ส่วนที่ 5 เป็นห้องน้ำที่สร้างไว้สำเร็จแล้ว คล้ายคลึงกับแฟลต 2 ห้องนอน แตกต่างกันที่ขนาดพื้นที่ใช้สอย

4.3 สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และรูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ
ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องและโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องและโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ	โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง		โครงการเคหะชุมชนคลองจั่น		รวมทั้งสองโครงการ	
	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	39	39.0	38	38.0	107	38.5
หญิง	61	61.0	62	62.0	123	61.5
อายุ (ช่วงปี)						
อายุ 60 – 69 ปี	52	52.0	51	51.0	103	51.5
อายุ 70 – 79 ปี	44	44.0	47	47.0	91	45.5
อายุ 80 ปีขึ้นไป	4	4.0	2	2.0	6	3.0
สถานภาพ						
โสด	3	3.0	6	6.0	9	4.5
สมรส (อยู่ด้วยกัน)	57	57.0	52	52.0	109	54.5
สมรส (หย่า / หม้าย)	40	40.0	42	42.0	82	41.0
การมีบุตร						
ไม่มีบุตร	9	9.0	18	18.0	27	13.5
มีบุตร	91	91.0	82	82.0	173	86.5
ที่มาของรายได้						
ประกอบอาชีพ	22	22.0	22	22.0	44	22.0
ลูกหลานให้	68	68.0	48	48.0	116	58.0
บำเหน็จ/บำนาญ	6	6.0	24	24.0	30	15.0
อื่น ๆ	4	4.0	6	6.0	10	5.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ	โครงการเคหะชุมชน ทุ่งสองห้อง		โครงการเคหะชุมชน คลองจั่น		รวมทั้งสองโครงการ	
	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพ						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	60	60.0	71	71.0	131	65.5
ลูกจ้างประจำ	6	6.0	1	1.0	7	3.5
รับจ้าง/แรงงาน	19	19.0	3	3.0	22	11.0
ธุรกิจส่วนตัว	2	2.0	2	2.0	4	2.0
ค้าขาย	13	13.0	16	16.0	29	14.5
อื่น ๆ	0	0.0	9	9.0	9	4.5
ประเภทรายจ่าย						
ค่าอาหารเบ็ดเตล็ด	100	100.0	100	100.0	200	100.0
ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ	20	20.0	15	15.0	35	17.5
ค่าเช่า/สาธารณูปโภค	100	100.0	100	100.0	200	100.0
การมีโรคประจำตัว						
ไม่มีโรคประจำตัว	78	78.0	81	81.0	159	79.5
มีโรคประจำตัว	22	22.0	19	19.0	41	20.5
การใช้เครื่องมือช่วย ในการเคลื่อนไหว						
ไม่ใช้เครื่องมือช่วย	91	91.0	85	85.0	176	88.0
ใช้เครื่องมือช่วย	9	9.0	15	15.0	24	12.0

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 100 ตัวอย่าง ในแต่ละโครงการ

ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง รวมทั้งสองโครงการ

จากตารางที่ 4.1 ในการศึกษาข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างภายในพื้นที่ทั้งสองแห่ง จากการศึกษาโดยได้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

เรื่องเพศ พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือ เพศหญิงในทั้งสองห้อง 61 คนและคลองจั่น 62 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 61.5 และเพศชายในทั้งสองห้อง 39 คนและคลองจั่น 38 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 38.5

อายุของกลุ่มผู้สูงอายุ จากการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ช่วงอายุที่พบในโครงการทั้งสองจะพบอยู่ในช่วงอายุ 60-69 ปีมากที่สุด ในพื้นที่ทั้งสองห้อง 52 คน คลองจั่น 51 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 70-79 ปี ทั้งสองห้อง 44 คน คลองจั่น 47 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 45.5 และอายุ 80ปีขึ้นไปทั้งสองห้อง 4 คน คลองจั่น 2 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 3

สถานภาพของกลุ่มผู้สูงอายุ จากการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ภายในทั้งสองชุมชน สถานภาพของผู้สูงอายุจะเป็นการสมรสและยังอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยในโครงการทั้งสองห้องมี 57 คน คลองจั่น 52 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาเป็นการสมรสโดยที่แยกกันอยู่หรือเป็นหม้าย ในทั้งสองห้อง 40 คนและคลองจั่น 42 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 41 และสุดท้ายเป็นการอยู่เป็นโสดน้อยที่สุด รวมคิดเป็นร้อยละ 4.5

เรื่องการมีบุตร พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะมีบุตร โดยในทั้งสองห้อง 91 คนและคลองจั่น 82 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 86.5 และไม่มีบุตรในทั้งสองห้อง 9 คนและคลองจั่น 18 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 13.5

เรื่องการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะไม่ได้ประกอบอาชีพ เพราะจากเกณฑ์อายุของกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จะมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นช่วงอายุของการปลดเกษียณงานของข้าราชการ และลดบทบาทของการทำงานหนักของผู้สูงอายุตามการเปลี่ยนแปลงของสภาวะร่างกายโดยทั่วไป โดยในโครงการเคหะทั้งสองห้องมี 60 คน และคลองจั่น 71 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมาเป็นการค้าขาย เช่นการขายอาหาร หรือของใช้ในบริเวณชุมชน โดยในทั้งสองห้องมี 13 คน คลองจั่น 16 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 14.5 และรองลงมาเป็นการรับจ้างทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ภายในชุมชนของตนเอง เช่น การรับเลี้ยงเด็ก การรับเย็บผ้า เป็นต้น รวมทั้งสองโครงการคิดเป็นร้อยละ 11

เรื่องที่มาของรายได้ของกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่โครงการทั้งสองแห่ง พบว่า ส่วนใหญ่ที่มาของรายได้ของผู้สูงอายุจะมาจากผู้ที่ลูกหลานเป็นผู้ให้แก่ผู้สูงอายุ โดยในทั้งสองห้องพบ 68 คน และคลองจั่น 48 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาจะมาจากการประกอบอาชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ ในพื้นที่เช่น การขายของหรือรับจ้าง ทั้งสองห้อง 22 คนและคลองจั่น 22 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 22

และจากบ้านเหงัวและบ้านนาญ ในพื้นที่ทุ่งสองห้อง 6 คนและคลองจั่นซึ่งพบมากถึง 24 คนจากกลุ่มผู้ปลดเกษียณ รวมคิดเป็นร้อยละ 15 และมาจากที่อื่น ๆ โดยอาจเป็นเงินสะสม โดยรวมทั้งสองพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ ในที่นี้จำนวนของผู้เลือกตอบของการประกอบอาชีพกับที่มหารายได้ในการใช้จ่ายจะไม่เท่ากัน เพราะจากการสัมภาษณ์จะให้ผู้สูงอายุประเมินถึงว่าตนเองได้รายได้มาจากทางใดมากที่สุด ในกรณีที่ได้มาจากทั้งการประกอบอาชีพและลูกหลานให้ จะให้เลือกตอบว่ามาจากแบบใดมากที่สุด และการประกอบอาชีพบางประเภท เช่น การรับจ้างทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้สูงอายุไม่ได้รายได้เป็นประจำ

เรื่องประเภทของรายจ่าย พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุทั้งสองโครงการจะมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเบ็ดเตล็ด และค่าเช่าหรือค่าสาธารณูปโภคทุกคน และส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพในทุ่งสองห้องมี 20 คน คลองจั่น 15 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 17.5

เรื่องการมีโรคประจำตัว พบว่า ส่วนใหญ่ทั้งสองโครงการผู้สูงอายุจะมีโรคประจำตัว โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 79.5 โรคที่พบ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน ปวดเมื่อยตามข้อกระดูก ระบบทางเดินอาหาร เป็นต้น

เรื่องการใช้เครื่องมือช่วยในการเคลื่อนไหว พบว่า ส่วนใหญ่ทั้งสองโครงการผู้สูงอายุจะไม่ได้ใช้เครื่องมือช่วยในการเคลื่อนไหว เนื่องจากสภาพร่างกายที่ยังสามารถเดินทางด้วยตนเองได้ แต่อาจมีปัญหาเรื่องปวดเมื่อยตามข้อและความคล่องตัวในการเคลื่อนไหว โดยคิดรวมเป็นร้อยละ 88 และที่ใช้เครื่องมือช่วยในการเคลื่อนไหวในทุ่งสองห้อง 9 คน โดยเป็นการใช้ไม้เท้าทั้งหมด และคลองจั่น 15 คน จำนวนนี้เป็นการใช้ไม้เท้า 14 คน และใช้ Walker 1 คน รวมผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องมือช่วยในการเคลื่อนไหวคิดเป็นร้อยละ 12

โดยสรุป ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในโครงการทั้งสองพื้นที่จะมีประโยชน์ต่อการนำไปศึกษาพฤติกรรมของผู้สูงอายุว่าในกลุ่มใดที่จำเป็นต้องให้ความสนใจ ปัจจุบันผู้สูงอายุมีสภาวะทั้งของร่างกายตนเองและด้านเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวเป็นอย่างไร ซึ่งจะได้ข้อมูลที่สำคัญ คือ

ส่วนใหญ่ภายในชุมชนทั้งสองแห่ง จะเป็นเพศหญิงมากกว่าชาย ระบบสังคมไทยยังอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ ซึ่งข้อมูลที่ได้ พบว่า จะมีการสมรสและมีบุตรและยังคงอาศัยอยู่ด้วยกัน ปัจจุบันผู้สูงอายุจะไม่ได้ทำงานและการประกอบอาชีพที่ชัดเจน เงินที่ใช้จะได้จากลูกหลาน ซึ่งอาจทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกเป็นภาระ ส่วนใหญ่จะมีโรคประจำตัวแต่ยังสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างปกติโดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย ฉะนั้นผู้สูงอายุจะยังสามารถเดินทางไปทำกิจกรรมในการดำเนินชีวิตได้เป็นปกติ ซึ่งการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุจะเป็นอย่างไรจะเสนอในบทต่อไป

ตารางที่ 4.2
ข้อมูลการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในโครงการเคหะชุมชนทั้งสองห้อง
และโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

ข้อมูลทั่วไปของ ผู้สูงอายุ	โครงการเคหะชุมชน ทั้งสองห้อง		โครงการเคหะชุมชน คลองจั่น		รวม ทั้งสองโครงการ	
	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ชั้นที่พักอาศัย						
ชั้นที่ 1	14	14.0	24	24.0	38	19.0
ชั้นที่ 2	44	44.0	27	27.0	71	35.5
ชั้นที่ 3	26	26.0	18	18.0	44	22.0
ชั้นที่ 4	14	14.0	21	21.0	35	17.5
ชั้นที่ 5	2	2.0	10	10.0	12	6.0
จำนวนครัวเรือน						
1 คน	14	14.0	0	0.0	14	7.0
2 คน	22	22.0	35	35.0	57	28.5
3 - 4 คน	35	35.0	60	60.0	95	47.5
5 - 6 คน	29	29.0	5	5.0	34	17.0
รูปแบบการอยู่อาศัย						
อยู่คนเดียว	14	14.0	0	0.0	14	7.0
อยู่กับคู่สมรส	12	12.0	27	27.0	39	19.5
อยู่กับคู่สมรส และบุตรหลาน	40	40.0	30	30.0	70	35.0
อยู่กับบุตรหลาน	30	30.0	30	30.0	60	30.0
อยู่กับญาติ ผู้ดูแล	4	4.0	3	3.0	7	3.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของ ผู้สูงอายุ	โครงการเคหะชุมชน ทุ่งสองห้อง		โครงการเคหะชุมชน คลองจั่น		รวม ทั้งสองโครงการ	
	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ระยะเวลาอยู่อาศัย						
ต่ำกว่า 6 ปี	14	14.0	3	3.0	17	8.5
6 - 10 ปี	2	2.0	7	7.0	9	4.5
11 - 15 ปี	22	22.0	9	9.0	21	10.5
16 - 20 ปี	37	37.0	14	14.0	51	25.5
21 - 25 ปี	25	25.0	23	23.0	48	24.0
มากกว่า 25 ปี	0	0.0	44	44.0	44	22.0
ลักษณะการเช่าแฟลต						
เช่าโดยตรง						
จากการเคหะฯ	95	95.0	100	100.0	195	97.5
เช่าช่วง	5	5.0	0	0.0	5	2.5
ผู้เสียค่าใช้จ่ายที่พักอาศัย						
ผู้สูงอายุจ่ายเอง	27	27.0	60	60.0	87	43.5
บุตร หลาน จ่าย	73	73.0	40	40.0	113	56.5
รูปแบบการอยู่อาศัย (วันธรรมดา)						
อยู่คนเดียว	42	42.0	31	31.0	73	36.5
อยู่กับคู่สมรส	32	32.0	45	45.0	77	38.5
อยู่กับคู่สมรส และบุตรหลาน	16	16.0	10	10.0	26	13.5
อยู่กับบุตรหลาน	8	8.0	11	11.0	19	9.5
อยู่กับญาติ ผู้ดูแล	2	2.0	3	3.0	5	2.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของ ผู้สูงอายุ	โครงการเคหะชุมชน ทุ่งสองห้อง		โครงการเคหะชุมชน คลองจั่น		รวม ทั้งสองโครงการ	
	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
รูปแบบการอยู่อาศัย (วันธรรมดา)						
อยู่คนเดียว	14	14.0	0	0.0	14	7.0
อยู่กับคู่สมรส	12	12.0	27	27.0	39	19.5
อยู่กับคู่สมรส และบุตรหลาน	40	40.0	35	35.0	75	37.5
อยู่กับบุตรหลาน	30	30.0	35	35.0	65	32.5
อยู่กับญาติ ผู้ดูแล	4	4.0	3	3.0	7	3.5

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 100 ตัวอย่าง ในแต่ละโครงการ

ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง รวมทั้งสองโครงการ

จากตารางที่ 4.2 ในการศึกษาข้อมูลการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในโครงการเคหะชุมชนทั้งสองแห่ง จากการศึกษาดูข้อมูล ดังต่อไปนี้

เรื่องชั้นที่ผู้สูงอายุพักอาศัย จากการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะพักในระดับชั้นที่ไม่สูงมาก คือ ชั้นที่ 2 โดยในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องพบ 44 คน และในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่นพบ 27 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาเป็นชั้นที่ 3 โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องพบ 26 คน และในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่นพบ 18 คนรวมคิดเป็นร้อยละ และชั้นที่ 1 โดยในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องพบ 14 คน และในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่นพบ 24 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 19

เรื่องรูปแบบการอยู่อาศัย พบว่า รูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในพื้นที่โครงการทั้งสองแห่ง การอยู่อาศัยส่วนใหญ่จากค่านิยมของคนไทยที่ว่ามักจะอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่และมีลูกหลานดูแลทำให้ส่วนใหญ่จากทั้งสองแห่ง พื้นที่ทุ่งสองห้อง จะอยู่กับคู่สมรสและลูกหลาน 40 คน

และคลองจั่น 30 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 35 และอยู่กับลูกหลาน พบในพื้นที่ทุ่งสองห้อง 30 คนและคลองจั่น 40 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 35 เช่นกัน

เรื่องระยะเวลาการอยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุทั้งสองชุมชนจะอาศัยภายในชุมชนค่อนข้างเป็นเวลานานเพราะทั้งสองชุมชนมีอายุโครงการที่เก่าแก่ โดยอยู่ในช่วงเวลา 16-20 ปี ในทุ่งสองห้อง 37 คน มีคลองจั่น 14 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 25.5 อยู่ในช่วงเวลา 21-25 ปี ในทุ่งสองห้อง 25 คน มีคลองจั่น 23 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 24 และมากกว่า 25 ปีขึ้นไป จะพบเฉพาะในโครงการคลองจั่น เนื่องมาจากมีอายุโครงการที่มากกว่าโครงการทุ่งสองห้องเล็กน้อย มี 44 คนคิดเป็นร้อยละ 22

เรื่องลักษณะการเช่าแฟลต พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะเช่าโดยตรงจากการเคหะโดยคิดเป็นร้อยละ 97.5 แตกต่างของระบบจัดการเพราะในโครงการคลองจั่นที่ปัจจุบันได้มีการจ่ายค่าเช่างวดที่อยู่อาศัยครบและเป็นของตนเองทั้งสิ้นแล้ว เพียงแต่ละเดือนจะต้องจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าบำรุงส่วนกลางอาคารซึ่งมีการจัดการเป็นระบบนิติบุคคลในแต่ละอาคาร ส่วนในโครงการทุ่งสองห้อง ยังคงต้องจ่ายค่าเช่าที่อยู่อาศัยและค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าในปัจจุบัน และยังเป็นการเช่าช่วงจากผู้อื่นซึ่งพบในโครงการทุ่งสองห้องเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.5

เรื่องผู้เสียค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย รวมทั้งค่าสาธารณูปโภค พบว่า ส่วนใหญ่หน้าที่ของการเสียค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยเป็นของบุตร หลานหรือญาติของผู้สูงอายุ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 56.5 และผู้สูงอายุจ่ายเอง รวมคิดเป็นร้อยละ 43.5

เรื่องรูปแบบการอยู่อาศัยในวันธรรมดา (ช่วงเวลา 8.00 -17.00 น.) พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่โครงการทั้งสองแห่ง ส่วนใหญ่จะอยู่บ้านกับคู่สมรส พบในพื้นที่ทุ่งสองห้อง 32 คนและคลองจั่น 45 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 38.5 และอยู่คนเดียวที่บ้าน พบในพื้นที่ทุ่งสองห้อง 42 คนและคลองจั่น 31 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 36.5

เรื่องรูปแบบการอยู่อาศัยในวันหยุด (ช่วงเวลา 8.00 -17.00 น.) พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่โครงการทั้งสองแห่ง ส่วนใหญ่จะอยู่กับคู่สมรสและลูกหลาน 40 คนและคลองจั่น 35 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 37.5 และอยู่กับลูกหลาน พบในพื้นที่ทุ่งสองห้อง 30 คนและคลองจั่น 35 คนรวมคิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนใหญ่สมาชิกครอบครัวจะอยู่บ้านพร้อมหน้าพร้อมตาในช่วงวันหยุด

สรุปการอยู่อาศัยจะมีความสำคัญต่อพฤติกรรมผู้สูงอายุ คือ สมาชิกครอบครัวของผู้สูงอายุ กล่าวคือ ในครอบครัวไทยจะยังคงดูแลผู้สูงอายุอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ และพักอยู่อาศัยในโครงการมาเป็นเวลานาน และอาจเกิดความเคยชินกับการพฤติกรรมเดิม ๆ ในที่อยู่อาศัย

อีกทั้งส่วนใหญ่จะอาศัยในชั้นที่ไม่สูงมากนัก เพราะจะมีผลต่อการขึ้นลงได้ ข้อมูลเหล่านี้จะมีผลต่อกิจกรรมผู้สูงอายุต่อไปได้ว่าลักษณะอยู่อาศัยแบบใด จะมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตเป็นอย่างไร

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้สูงอายุ

ลักษณะความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ		
	ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การ แปลผล
1.การพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว	2.29	0.083	ปานกลาง
2.คนในครอบครัวดูแลเอาใจใส่	2.54	0.749	มาก
3.คนในครอบครัวมีปัญหามาปรึกษา	2.35	0.756	มาก
4.คนในครอบครัวให้ความสำคัญ	2.47	0.729	มาก
5.ท่านแบ่งเบาภาระในครอบครัว	2.29	0.754	ปานกลาง
6.คนในครอบครัวรับฟังปัญหา	2.16	0.764	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความรู้สึกต่อความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ ที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวในระดับที่มาก ได้แก่ เรื่องการดูแลเอาใจใส่ของคนในครอบครัว ($\bar{x} = 2.54$) คนในครอบครัวให้ความสำคัญ ($\bar{x} = 2.47$) และคนในครอบครัวมีปัญหามาปรึกษา ($\bar{x} = 2.35$) ความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับครอบครัวในระดับที่ปานกลาง ได้แก่ เรื่องการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัวและการแบ่งเบาภาระในครอบครัว มีค่าเท่ากันที่ ($\bar{x} = 2.29$) และคนในครอบครัวรับฟังปัญหา ($\bar{x} = 2.16$) และความสัมพันธ์ในระดับที่น้อย ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยระดับนี้

สรุปความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุในสังคมไทยยังมีความสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับที่ดี เพราะจากค่านิยมที่การอยู่อาศัยเป็นครอบครัวใหญ่ และลูกหลานจะต้องดูแลพ่อแม่ยามที่แก่เฒ่าและเจ็บป่วย แต่ถ้าผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งหรือความสัมพันธ์กับครอบครัวเริ่มห่างเหินมากขึ้น อาจทำให้ผู้สูงอายุประสบปัญหาในการดำเนินชีวิต แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมแล้ว ปัญหาในผู้สูงอายุ

น่าจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต จึงควรที่จะให้ความสนใจกับผู้สูงอายุให้มีการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.4

การเปรียบเทียบข้อมูลองค์ประกอบชุมชนของโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง
และโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

องค์ประกอบชุมชน	โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง	โครงการเคหะชุมชนคลองจั่น
ขนาดของพื้นที่โครงการ	พื้นที่ทั้งหมด 268 ไร่ โดยเป็นโครงการแฟลต 30 ไร่	พื้นที่ทั้งหมด 306 ไร่ โดยเป็นโครงการแฟลต 70 ไร่
อายุของโครงการ	ประมาณ 20 ปี	ประมาณ 30 ปี
รูปแบบอาคาร	2 แบบ ได้แก่ แบบอาคาร 5 ชั้น (แบบข.1) แบบอาคาร 5 ชั้นเอกประสงค์	2 แบบ ได้แก่ แบบอาคาร 5 ชั้น (ฟ.1) 1 ห้องนอน แบบอาคาร 5 ชั้น (ฟ.2) 2 ห้องนอน
จำนวนอาคาร	9 หลัง	30 หลัง
จำนวนหน่วย	แบบอาคาร 5 ชั้น (แบบข.1) จำนวน 6 หลัง 1,111 หน่วย แบบอาคาร 5 ชั้นเอกประสงค์ จำนวน 3 หลัง 258 หน่วย	แบบอาคาร 5 ชั้น (ฟ.1) จำนวน 15 หลัง 3,402 หน่วย แบบอาคาร 5 ชั้น (ฟ.2) จำนวน 15 หลัง 2,412 หน่วย
ขนาดพื้นที่ใช้สอยห้องพัก	แบบอาคาร 5 ชั้น (แบบข.1) แยกเป็น ขนาด 36 ตร.ม./หน่วย จำนวน 1,056 หน่วย และ ขนาด 72 ตร.ม./หน่วย จำนวน 55 หน่วย แบบอาคาร 5 ชั้นเอกประสงค์ ขนาด 36.18 ตร.ม./หน่วย	แบบอาคาร 5 ชั้น (ฟ.1) ขนาด 34.50 ตร.ม./หน่วย แบบอาคาร 5 ชั้น (ฟ.2) ขนาด 50 ตร.ม./หน่วย
จำนวนประชากรที่รองรับ	ประมาณ 22,000 คน	ประมาณ 33,000 คน
สวนสาธารณะ	22 ไร่ (อยู่ไกลจากแฟลต)	46 ไร่ (อยู่ใกล้กับแฟลต)
สนามกีฬา	สนามฟุตบอล 1 สนาม	สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล กระจายอยู่หลายจุดในพื้นที่

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบชุมชน	โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง	โครงการเคหะชุมชนคลองจั่น
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1 ศูนย์	1 ศูนย์
โรงเรียนอนุบาล	2 โรง	2 โรง
โรงเรียนประถมศึกษา	2 โรง	5 โรง
สถานบริการอนามัย	มีจัดไว้ภายในชุมชน	มีจัดไว้ภายในชุมชน
ศูนย์ฝึกอาชีพ	มีจัดไว้ภายในชุมชน (ไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่แฟลต)	มีจัดไว้ภายในชุมชน (อยู่ในเขตพื้นที่แฟลต)
บริการสื่อสาร	ตู้ไปรษณีย์และโทรศัพท์สาธารณะ	ตู้ไปรษณีย์และโทรศัพท์สาธารณะ
การคมนาคม	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้างและรถสองแถว และรถประจำทาง (เข้าพื้นที่)	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้างและรถสองแถว และรถประจำทาง (เข้าพื้นที่)
ศูนย์พณิชยกรรม	จัดไว้บริเวณทางเข้าโครงการ	จัดไว้บริเวณทางเข้าโครงการ
ตลาดสด	มีจัดไว้ภายในชุมชน	มีจัดไว้ภายในชุมชน

หมายเหตุ: สํารวจโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องและเปรียบเทียบโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

จากตารางที่ 4.4 เป็นการพิจารณาองค์ประกอบชุมชนระหว่างโครงการทั้งสองแห่ง โครงการทั้งสองแห่ง เป็นโครงการที่อยู่อาศัยของภาครัฐที่มุ่งเน้นกลุ่มผู้อยู่อาศัยที่มีรายได้น้อย โดยการเคหะแห่งชาติพยายามจัดองค์ประกอบชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อยู่อาศัย เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลนี้ พบว่า โครงการทั้งสองแห่งมีการจัดองค์ประกอบชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกัน แต่ในโครงการคลองจั่นจะมีความพร้อมมากกว่า และมีขนาดการรองรับที่รัศมีที่กว้าง เพราะเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ประชากรอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ทำให้การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกจะกระจายในทุกพื้นที่ เช่นในเรื่องของ ตลาดหรือย่านพณิชยกรรม จะมีการกระจายอยู่ตามอาคาร และถนนภายในโครงการเป็นจำนวนมาก ในรูปแบบของแผงลอย ร้านสะดวกซื้อ ร้านค้าย่อย เป็นต้น ซึ่งทำให้การจับจ่ายใช้สอยมีความสะดวก แต่สำหรับโครงการทุ่งสองห้อง จะมีอยู่ได้แฟลต และแผงลอยในบริเวณอาคารเดียว (ในโครงการแฟลต) โดยเมื่อต้องการจะซื้ออาหารสด จะต้องเดินทางไปบริเวณตลาดของชุมชน โดยอาศัยรถสองแถว ซึ่งจะต้องเสียเวลาและอาจมีความลำบากในการเดินทาง ส่วนในเรื่องสวนสาธารณะชุมชน คลองจั่นมีสวนพฤกษชาติในพื้นที่ โดยผู้สูงอายุจะเข้าไปใช้บริการมากในช่วงเช้า โดยที่ตั้งจะอยู่ใกล้กับพื้นที่แฟลต ทำให้เข้าถึงได้ง่าย และมีความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการ อีกทั้งมีพื้นที่นันทนาการที่กระจายในพื้นที่ ส่วนในโครงการทุ่งสองห้อง สวนสาธารณะจะอยู่ในโครงการบ้านเดี่ยว ไกลจากแฟลตประมาณ 800 เมตร

จะต้องเสียเวลาในการเดินทาง ทำให้การเข้าไปใช้บริการของผู้สูงอายุอาจมีอุปสรรคและทำให้อยู่แต่ในอาคารที่พักอาศัยหรืออยู่รอบ ๆ อาคารเท่านั้น

สรุปภาพรวมในเรื่ององค์ประกอบชุมชนทั้งสองแห่ง องค์ประกอบชุมชนจะมีผลต่อพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุได้ เพราะการบริการที่เกิดขึ้นภายในชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ถ้ามีการบริการที่ดี เช่น ในเรื่องระบบขนส่งมวลชน การบริการที่ครอบคลุมพื้นที่ จะทำให้การเดินทางมีความสะดวกสบายและทำให้การไปทำกิจกรรมไม่มีอุปสรรคและสามารถปฏิบัติได้อย่างปกติ โดยพื้นที่ของชุมชนที่ผู้วิจัยให้ความสนใจในการศึกษา คือ พื้นที่อาคารที่พักอาศัย พื้นที่ส่วนกลางภายในชุมชน ได้แก่ พื้นที่ระหว่างอาคาร สวนสาธารณะและสนามกีฬา ตลาดและย่านพาณิชยกรรมชุมชน และพื้นที่การทำกิจกรรมภายในชุมชนอื่น ๆ และพื้นที่เชื่อมต่อไปสู่ภายนอกชุมชน อีกทั้งการบริการที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ